

FOLKETINGET

Baggrundsnotat

Til brug for interparlamentarisk møde Women's power in politics 7. marts 2019 i Europa-Parlamentet

Om mødet

Mødet er initieret af Europa-Parlamentets Udvalg for kvinders rettigheder og ligestilling (FEMM). Det finder sted dagen før kvindernes internationale kampdag, torsdag den 7. marts 2019 kl. 9.00-12.30 i Parlamentet (room JAN 4Q2).

4. marts 2019

J.nr.: Skriv ref. og tryk F11

Formanden for udvalget vil lede mødet, hvor den kroatiske præsident og EU's ligestillingskommissær er hovedtalere. Der er to paneldebatter med temaerne: *Kvindes reelle magt og hvordan man booster den* samt *Unge kvinder i politik*.

Lotte Rickers Olesen (3330)

Deltagerne er medlemmer af nationale parlamenter og Europa-Parlamentet.

Om kvinder i politik

Med kun tre måneder til europa-parlamentsvalget er der særligt i Parlamentets Ligestillingsudvalg overvejelser om, hvordan man kan sikre en bedre kønsbalance i det næste parlament.

Et nyligt [studie](#) foretaget for Parlamentets researchafdeling viser, at 36,9% af medlemmerne af Europa-Parlamentet var kvinder umiddelbart efter valget i 2014. I april 2018 var det faldet en anelse til 36,2%. Kun Kroatien, Malta, Frankrig, Irland, Spanien, Sverige og UK har over 40% kvindelige parlamentarikere. Danmark har 30,7% (4 ud af 13). Et nyt [brief](#) og et [faktaark](#) fra same afdeling viser, at det går bedre i EU sammenlignet med resten af verden.

Studiet noterer, at partierne spiller en central rolle ved sammensætning af kandidatlistes. Internationale erfaringer viser, at der er størst succes med at fremme kvindelig repræsentation hos partier med en ambitiøs og multifacetteret tilgang med handlingsplaner og kapacitetsopbygning blandt kvindelige kandidater med træning og mentorordninger.

Forskerne bag studiet siger, at det ikke er tilstrækkeligt med kvinder på opstillingslister, de skal også placeres, så de har en chance for at vinde. Til det formål er kvoter med zipping effektive (zipping er ligelig fordeling af kandidater af begge køn på de øverste pladser ved opstilling efter partilisteprincippet).

Studiet opfordrer nationale partier til at:

- indføre 50% kvoter (med zipping ved partilisteopstilling)
- sørge for træning og mentorordning for kvinder
- øremærke midler til kvindelige kandidaters kampagner
- sikre at kulturen i partiet er respektfuld over kvinder.

Lande med meget lav kvindelige repræsentation bør ifølge studiet overveje at indføre kvoter på opstillingslister ved lov.

Ligestillingsudvalget vedtog i januar en [rapport om kønsmainstreaming](#), der:

- opfordrer Kommissionen til at vedtage en europæisk handlingsplan for ligestilling
- opfordrer Rådet, Parlamentet og Kommissionen til at vedtage en fælles erklæring, som ledsager EU's flerårige finansielle ramme (MFF) om at integrere ligestilling i den årlige budgetprocedure (i lighed med den nugældende MFF)
- beklager kvinders repræsentation i Parlamentets øverste politiske og administrative lag (mens 59% af de ansatte i Parlamentet er kvinder, er kun 33% af direktørerne og generaldirektørerne kvinder)
- understreger vigtigheden af at modvirke seksuel chikane
- bifalder nye guidelines for kønsneutralt sprogbrug i Parlamentet
- opfordrer de sidste udvalg til at følge de øvrige og vedtage handlingsplaner for kønsmainstreaming og beklager at Parlamentets forretningsorden ikke indeholder en procedure for kønsmainstreaming
- opfordrer de politiske grupper i næste valgperiode til sikrer en ligelig kønsfordeling i Europa-Parlamentets styrende organer ved at opstiller både mandlige og kvindelige kandidater.

EU og ligestilling generelt

I EU-traktaten står ligestilling mellem kvinder og mænd som en helt central værdi for EU i artikel 2. Faktisk har ligestilling stået i Romtraktaten siden 1957, hvor Frankrig fik en bestemmelse om lige løn med. Frankrig havde gennemført det i national ret og var bange for, at lave lønninger til kvinder i andre EF-lande ville føre til social dumping. Ligestilling i EU-regi handler således også om lige konkurrencevilkår på det indre marked.

EU har været en drivkraft for ligestilling i mange EU-lande - inklusiv Danmark. Eksempelvis fik Danmark først en lov om ligeløn, da direktiv om ligeløn blev vedtaget i 1975 i det daværende EF. Senere blev Danmark dømt ved EF-Domstolen for ikke at leve op til det direktiv. Den danske funktionærlov blev

også underkendt af EF-Domstolen i 1998, da en dom slog fast, at gravide kvinder har ret til fuld løn ved sygdom. Et dansk, uafhængigt organ for overvågning af ligebehandling kom først i 2010 efter pres fra Kommissionen.

Mens EU sikrede kvinder ret til 14 ugers øremærket barsel tilbage i 1992, er Rådet og Parlamentet for nylig nået til enighed om øremærket forældreorlov til hver forældre på 1½ måned med ydelse samt 14 dages øremærket barsel til faren umiddelbart efter fødsel/adoption. Mens det sidste svarer til de danske regler, vil den øremærkede barsel på 1½ måned til hver forældre med ydelse være et nybrud i Danmark.